

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Ліза Олександрівна Личкун

Державний Податковий Університет,

м.Ірпінь, Україна

Здобувачка вищої освіти, група ТЕБ-21-1,

В умовах сьогодення для забезпечення виживання і розвитку українських суб'єктів господарювання актуальності набуває врахування ризиків і загроз, що виникають внаслідок воєнних дій. Посилення кризових явищ і нестабільності потребують від суб'єктів господарювання виваженого підходу до забезпечення економічної безпеки, а саме урахування небезпечних дій, процесів та явищ, розуміння логіки їх розвитку і взаємовпливу, що дозволяє сформуванню кращі уявлення про напрямки і заходи подолання ризиків та виходу із криз [1].

Основними загрозами для бізнесу під час війни є воєнні проблеми – окуповані території, бойові дії, обстріли та як наслідок - руйнування інфраструктури. Кожному бізнесу також необхідно враховувати макроекономічні ризики. Зокрема через зростання фіскального дефіциту (так як податкові доходи впали, а видатки суттєво зросли) економіку чекає суттєвий інфляційний тиск, що негативно відображається на фінансовому стані більшості підприємств.

Серед ключових ризиків для бізнесу слід виділити зниження попиту на продукцію. 75% компаній повідомляють про значне зменшення попиту, при цьому 70% шукають нових клієнтів та канали збуту. 20% підприємств стикаються з простроченням чи відсутністю оплати від клієнтів. Близько 40% компаній потребують оборотного капіталу, якого їм бракує через майже повне припинення банківського кредитування. 36% підприємств активно шукають фінансування.

Вагомим ризиком для багатьох підприємств є логістичні проблеми, адже 44% підприємств зазнають труднощів, пов'язаних із логістикою та транспортуванням. Спостерігається розрив звичних транспортних ланцюжків, викликаний блокуванням портів, оскільки пріоритет надається військовим і гуманітарним вантажам, а також нестачею пального. На додачу, ракетні удари знищили в Україні 20% складських приміщень [2]. Ризики енергодефіциту обумовлюють як обмеження енергопостачання, так і зростання цін на енергоресурси, що загалом негативно впливає на функціонування багатьох

підприємств, обумовлюючи тимчасове зупинення виробничих процесів і суттєве зростання собівартості продукції. [3].

До основних особливостей забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану можна віднести: адаптацію стратегії та фокусу бізнесу під актуальні потреби ринку, аналіз асортиментної політики підприємницького утворення, її оптимізація на користь найбільш затребуваних з боку споживачів категорій товарів та послуг; впровадження обґрунтованої кадрової політики, як в контексті забезпечення фізичної захищеності персоналу, так і щодо оптимізації структури його кількісного та якісного складу, залучення дистанційних форм трудової діяльності; організація адаптивної логістики, комплексний аудит існуючої системи забезпечення та постачання, формування резервних планів на випадок виникнення непередбачених обставин; забезпечення інтеграції ризик менеджменту у бізнес-процеси організації; сценарне моделювання організації повноцінного функціонування підприємства на випадок руйнації складових елементів виробничої інфраструктури і здійснення релокації підприємства [4].

Підсумовуючи, викладені вище результати дослідження, можна стверджувати, що забезпечення ефективною безпековою політикою суб'єктів господарювання потребує мобілізації управлінського потенціалу підприємства для пошуку дієвих інструментів попередження і нейтралізації дії актуальних ризиків, загроза реалізації яких суттєво зросла в умовах війни. Розуміння і своєчасне врахування наявних і потенційних небезпек та адекватне реагування на вірогідність їх виникнення на сьогоднішній день є важливою умовою виживання вітчизняного бізнесу і формування базису забезпечення стійкого розвитку українських підприємств.

Цитування

1. Економічна правда. Бізнес в умовах війни: хто зазнав найбільших втрат та як відновлюються підприємства. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/03/23/684549/>
2. Як після війни Україна має відновлювати економіку та бізнес. Велике дослідження. URL: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/press-room/deloitte-press/2022/how-should-ukraine-rebuild-its-economy-and-business-after-the-war>

3. Чайкіна А. Особливості інтеграції ризик-менеджменту в систему управління підприємством. Економіка та суспільство. 2022. № 39.
URL: <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1337>
4. Прохорова В., Крутова А., Дяченко К. Економічна безпека підприємств України в умовах дестабілізаційного розвитку. Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Економіка». 2022. Випуск 14(28).
URL: [https://doi.org/10.33296/2707-0654-14\(28\)-10](https://doi.org/10.33296/2707-0654-14(28)-10)